

KİTAP İNCELEMESİ

Tiryakioğlu B., Aygün M., Önal A., Altıparmak A.K., Kaya Cansu (Editörler) (2016), *Milletlerarası Özel Hukukta Güncel Konular Sempozyumu Eskişehir, 21-22 Nisan 2016 Sempozyum Bildirileri ve Tartışmalar*. Ankara: Yetkin Yayınları.

*Doç. Dr. Elif UZUN**

Kitap, Milletlerarası Özel Hukukta Güncel Konular Sempozyumu'nda sunulan tebliğlerin makale formatında yazıya geçirilmiş hallerinden ve sunumlar sırasında yapılan tartışmaların deşifre edilmesinden oluşmaktadır. Sempozyum 21-22 Nisan 2016'da Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi tarafından Anadolu Üniversitesi Kongre Merkezi'nde düzenlenmiştir. Kitabın editörlüğünü, aynı zamanda düzenleme komitesinde de yer alan isimler gerçekleştirmiştir. Kitabın sempozyumun düzenlendiği yıl içerisinde yayımlanmış olması, akademik yayıncılık alanına bakıldığında, oldukça hızlı ve disiplinli bir çalışmanın yürütüldüğünü göstermektedir. Özellikle hukuk alanında hızlı değişimlerin yaşandığı dikkate alındığında, sempozyum metinlerinin hızlı bir şekilde araştırmacılara ulaştırılmasının büyük önem taşıdığı not edilmelidir.

Kitap, sempozyum programına bağlı olarak beş bölümden oluşmaktadır. İlk iki oturuma karşılık gelen bölümler, yabancılar ve uluslararası koruma hukukuna ayrılmıştır. İlk bölüm ağırlıklı olarak ulusal hukuk açısından koruma hukukunu ele alan beş makaleyi barındırmaktadır. Prof. Dr. Nuray Ekşi, "Mahkeme Kararlarında Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu" başlıklı makalesinde, Anayasa Mahkemesi'nin YUKK ile ilgili vermiş olduğu kararları aktararak değerlendirmektedir. Prof. Dr. Bülent Çiçekli, makalesinin başlığına çektiği "YUKK'daki Uluslararası Koruma Türleri Türkiye'yi AB Sığınma Hukuku Açısından Güvenli Ülke Yapar mı?" sorusunu ilkesel olarak olumlu yanıtıyor ancak Türkiye ile AB arasındaki Geri Kabul Mutabakatını ahlaki ve hukuki dayanaktan yoksun bulunduğunu belirtmektedir. Dr. Neva Övünç Öztürk, "Türk Hukukunda Uluslararası Koruma Statülerinin Belirlenmesi Üzerine Bir Değerlendirme" başlıklı makalesinde, uluslararası koruma statülerinin belirlenmesi ele alınarak, usule ilişkin tespitler ve değerlendirmeler aktarılmaktadır. Bu bölümdeki diğer iki makale, uluslararası koruma hukukuna ilişkin uluslararası yaklaşımı yansıtır. Doç. Dr. Elif Uzun, "Uluslararası Hukuk Kuralı Olarak Geri Göndermeme İlkesi" ni ele alırken, mülteci hukukunun en önemli ilkelerinden biri olan 'geri göndermeme ilkesi' nin uluslararası hukuktaki bağlayıcılık statüsünü irdelemektedir. Doç. Dr. İlke Göçmen ise, "AB Göç Hukukunun Genel Çerçevesi" nde, AB hukuku çerçevesinde göç ve mülteci hukukunun gelişimi ve yapısı ele alınmaktadır.

* Anadolu Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Hukuk A.B.D.

Yabancılar ve uluslararası koruma hukukuna ayrılan ikinci bölüm, yabancıların ve mültecilerin haklarını ele alan dört makaleden oluşmaktadır. Prof. Dr. Yavuz Kaplan “Suriyeli Sığınmacıların Türkiye’de Geçici Koruma Statüsünden Yararlanmasının Kapsamı”, Prof. Dr. Ayfer Uyanık “Uluslararası Koruma Statüsü Sahibi Kişilerin Sağlık Hakkı”, Yrd. Doç. Dr. Zeynep Çalışkan “GATS Anlaşması Bağlamında Yabancıların Çalışma Hakları”, Dr. Barış Teksoy ise “Yabancıların Çalışma Hakkı ile İlgili Güncel Gelişmeler” başlıklı makaleleri ile konuya katkıda bulunmuşlardır. Saygıdeğer Hocalarımız bu konularla Türkiye’nin en güncel konularından olan Suriyeliler, uluslararası koruma sahiplerinin sağlık hakkı ve yabancıların çalışma hakkı konularında dinleyenlere aydınlatıcı bilgiler vermişlerdir.

Kitabın üçüncü bölümü “Milletlerarası Ticaret Hukuku ve Milletlerarası Ticari Tahkim” başlığını taşımaktadır. Bu başlık altında altı makale bir araya getirilmiş. Prof. Dr. Vahit Doğan “Uluslararası Ticarete Yeni Bir Ödeme Yöntemi Olarak Banka Ödeme Yükümü” başlıklı makalesinde, banka garantili olmayan ödeme yöntemlerine banka güvencesi ve geniş finansman imkânları sağlayan yeni bir bankacılık ürünü olan Banka Ödeme Yükümünü uluslararası düzenlemeler çerçevesinde ele almıştır. Prof. Dr. Bilgin Tiryakioğlu “Milletlerarası Tahkim Kanununa Göre Hakem Kararlarının İptali” ile tanıma ve tenfiz dışında milli ve uluslararası tahkim uygulamasında, hakem kararlarının devlet yargısı tarafından denetlenmesine imkan veren tek yol olduğu kabul gören iptal kurumu Türk hukuku çerçevesinde ele almıştır. Prof. Dr. Yusuf Çalışkan “Tahkim Sözleşmesine Aykırılıktan Dolayı Tazminat Talebi” başlıklı çalışmada tahkim sözleşmesine aykırılık dolayısıyla gidilecek hukuki yöntemler konusu karşılaştırmalı hukuk ve uygulama açısından değerlendirmektedir. Doç. Dr. Cemile Demir Gökyayla “İstanbul Tahkim Merkezi Tahkim Kuralları Uyarınca Divanın Yetki ve Görevleri” başlıklı makalesinde İstanbul Tahkim Merkezi’nin tahkim kuralları uyarınca Tahkim Divanı’nın yetki ve görevlerini ele almaktadır. Yrd. Doç. Dr. Candan Yasan’ın “İstanbul Tahkim Merkezi (ISTAC) Tahkim Kuralları Uyarınca Seri Tahkim Yargılaması” başlıklı çalışmada ISTAC Tahkim Kuralları uyarınca seri tahkim usulü ile bu usulde benimsenen düzenlemelerin gerekçeleri ve isabeti ele alınarak açıklanmaktadır. Dr. Hande Ünsal ise “Yatırım Tahkiminde Üçüncü Tarafların Tahkim Usulüne Katılımı” başlıklı makalesinde yatırım tahkiminde amicus katılıma ilişkin kararları ve değişiklikleri ele almaktadır.

Kitabın son iki bölümü, kanunlar ihtilafı hukuku ve uluslararası usul hukukuna özgülenmiştir. Dördüncü bölümde beş makale bulunuyor. Prof. Dr. Işıl Özkan “Avrupa Birliği Hukukunun Üye Ülkelerin Devletler Özel Hukukuna Etkisi” başlıklı çalışmada AB’nin temel bağlayıcı metinleriyle üye devletlerin devlet özel hukuku alanındaki düzenlemelerinde yaratılan değişikliği konu edinmektedir. Prof. Dr. Sibel Özel “Sözleşmesel İlişkide Yabancılık Unsuru ve Hukuk Seçimi” başlıklı makalesinde, hiçbir şekilde yabancılık unsuru taşımayan bir sözleşmesel ilişkide salt tarafların yabancı bir hukuk seçmesinin, ilişkiye yabancılık unsuru katmak için yeterli olup olmadığını tartışmasını ele almaktadır. Prof. Dr. Esra G. Dardağan Kibar “Fikrî Haklar Alanında Uygulanacak Hukuk Sorunu”nda, sanal ortamda meydana gele hukuki ilişkilerden doğan sorunlara yönelik çözüm önerilerinde bulunmaktadır. Prof. Dr. Feriha Bilge Tanrıbilir “Yabancıların Yetkili Türk Makamları Önünde Ev-

lenmesi ve Kamu Düzenine Aykırılık Meselesi” başlıklı makalesinde kanunlar ihtilafı hukukunda evlenmeye uygulanacak hukuk konusunu ele almaktadır. Prof. Dr. Hacı Can, “Milletlerarası Özel Hukukta Çok Tabiiyetlilik ve Atıf Konularına İlişkin Yeni Yaklaşımlar” isimli çalışmasında, çok tabiiyetlilik durumlarından kaynaklanan sorunlara genel bir bakış sunmaktadır.

Kitabın son bölümünde beş makale bulunmaktadır. Doç. Dr. Mustafa Erkan “Türk Milletlerarası Özel Hukuk Sisteminde Yabancı Hukukun Tatbiki: Olan vs. Olması Gereken” başlıklı makalesinde, MÖHUK md. 2’nin amacı olan milletlerarası özel hukuk hakkaniyetinin gerçekleştirilebilmesi için öneriler sunmaktadır. Yrd. Doç. Dr. Sedat Sirmen “4 Temmuz 2012 tarih ve 650/2012 sayılı AB Mirasçılık Tüzüğü ile Getirilen Avrupa Mirasçılık Belgesi ve Belge’nin Üçüncü Devletlerde Etkisi” isimli çalışmasında, Avrupa Mirasçılık Belgesinin üye ülkelerdeki etkisini ele alarak ve belgenin Türkiye’de de kullanılabilmesine yönelik öneriler getirmektedir. Yrd. Doç. Dr. Mesut Aygün, “Nafakaya Uygulanacak Hukuka İlişkin 2007 tarihli Lahey Protokolü” başlıklı makalesinde, Protokol tanıtılarak değerlendirmektedir. Yrd. Doç. Dr. Aslı Bayata Canyaş, “Yabancı Mahkemeler Tarafından Verilen Ortak Velayet Kararlarının Türk Mahkemelerince Tanınması ve Tenfizi” isimli çalışmasında, yabancı mahkemelerce verilen ortak velayet kararlarına dair Türk mahkemelerinin verdiği kararları tartışmaktadır. Yrd. Doç. Dr. Necla Öztürk ise, “Milletlerarası Usul Hukukunda Arabuluculuk (Özellikle Yabancı Unsurlu Uzlaşma Sözleşmesinin Tanınması ve Tenfizi Meselesi)” başlıklı makalesinde, yabancı bir ülkede arabuluculuk sürecinin olumlu sonuçlanması halinde taraflarca akdedilen ve uzlaşma sözleşmesi adı verilen metnin Türk hukukunda tanınması ve tenfizini ele almaktadır.

Titiz bir editörlükle hazırlandığı belli olan kitabın, araştırmacıların kolay ulaşabileceği şekilde yayınlanmış olması, milletlerarası özel hukuk alanına yapılmış önemli bir katkıdır. Kitap alanında uzman olan hocaların titiz çalışmalarından ve katılanların sorularıyla veya katkılarıyla hukuk literatüründe faydalanması gereken bir eserdir.